

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Humanistiska fakultetsnämnden

FT1300, Teoretisk filosofi: Fördjupningskurs, 30 högskolepoäng

Theoretical Philosophy: In-Depth Course, 30 higher education credits

Grundnivå

---

1. Fastställande

Humanistiska fakultetsnämnden har fastställt kursplanen 2006-11-20 att gälla från och med höstterminen 2007.

Utbildningsområde: Humaniora, Filosofiska institutionen, Teoretisk filosofi

2. Inplacering

Kursen ges som fristående kurs.

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs godkänt resultat från *Teoretisk filosofi: Grundkurs* (FT1100 eller TF1000) och *Teoretisk filosofi: Fortsättningskurs* (FT1200 eller TF3000) eller motsvarande.

4. Innehåll

Kursen består av läskurser (15 hp) och en kandidatuppsats (15 hp). Läskursen består av två delkurser om 7,5 hp, som vardera utgör en fördjupning inom något av de nedan uppräknade områdena. Valet av delkurser beror delvis på vad den studerande läst tidigare och görs i samråd med examinator.

(1) Metafysik och ontologi, 7,5 hp (*Metaphysics and Ontology*)

Delkursen avser att ge den studerande en fördjupad förtrogenhet med grundläggande metafysiska och ontologiska positioner i klassisk och modern filosofi, samt att mer ingående presentera någon del av den moderna diskussionen, t ex den om naturliga sorter och essentialism, emergens, reduktion och superveniens, eller modalitet och möjliga världar.

(2) Kunskapsteori, 7,5 hp (*Epistemology*)

Kursen ger ett fördjupat studium av den kunskapsteoretiska diskussionen i klassisk och modern filosofi, med fokus på den moderna debatten kring dels själva kunskapsbegreppet, dels varseblivningskunskap och induktionsproblemet. Exempelvis kan olika sätt att bemöta skepticism (exempelvis s.k. "kontextualism") studeras, frågor om kunskapens och berättigandets struktur, eller den idag livligt omdebatterade frågan om "internalism" och "externalism" rörande epistemiskt berättigande.

(3) Medvetandefilosofi, 7,5 hp (*Philosophy of mind*)

Delkursen presenterar delar av den medvetandefilosofiska diskussionen från Descartes och framåt, med tonvikt på moderna teorier om medvetandet. De viktigaste teorierna om förhållandet mellan kropp och själ, såsom funktionalism, substansdualism och materialistisk monism diskuteras och belyses från såväl kunskapsteoretiska som metafysiska utgångspunkter. Den moderna debatten om fenomenellt och intentionalt medvetande presenteras. Dessutom kommer någon fråga i den moderna medvetandefilosofiska diskussionen att presenteras samt analyseras mer ingående, exempelvis genom studiet av en eller flera aktuella artiklar i ämnet.

(4) Språkfilosofi, 7,5 hp (*Philosophy of Language*)

Delkursen presenterar några viktiga huvudströmningar inom modern språkfilosofisk debatt från Frege och framåt. Vidare ges en närmare och fördjupad presentation av något centralt tema i denna debatt, som till exempel talaktsteori, semantik för demonstrativa och indexikala uttryck, teorier om propositionella attityder, debatten om privata språk och regelföljande, eller olika former av naturaliserad semantik.

(5) Vetenskapsfilosofi, 7,5 hp (*Philosophy of Science*)

Delkursen introducerar vetenskapsfilosofiska begrepp och problem såsom frågor om vad som kännetecknar vetenskaplig kunskap, orsakssamband och hur naturlagar ska förstås. Dessa relateras till frågan om hur ett vetenskapligt studium av mänskligt handlande och samhälllig förändring bör utformas. Härvidlag presenteras frågor om den eventuella skillnaden mellan vetenskapliga förklaringar av mänskliga handlingar och dito av andra fenomen, i vad mån kunskap inom humaniora och samhällsvetenskap kan vara objektiv och vad detta i så fall innebär, m m. Dessutom får studenten läsa och självständigt analysera något centralt vetenskapsfilosofiskt verk.

(6) Logik och formella metoder, 7,5 hp (*Logic and Formal Methods*)

Detta moment introducerar logik som basen för formella metoder i filosofi. Syntax och semantik för första ordningens logik presenteras, liksom för modala satslogiker. Exempel ges på hur formalisering i logik kan utgöra ett verktyg för att analysera vetenskapsfilosofiska problemställningar och på hur modallogik kan användas för att analysera modala kontexter. Tillämpningar av modallogik ges också i form av tids- och bevisbarhetslogik. I mån av de studerandes intressen kan kursen dessutom behandla exempelvis analys av vaghet med hjälp av s.k. fuzzy logic.

Ovanstående kurser ges antingen som läskurser med handledning eller med lärarledd undervisning. Undervisningen består av föreläsningar, gruppövningar och seminarier. Obligatorisk närvaro kan gälla för vissa kursmoment.

Uppsats, 15 hp (*Essay*)

Den studerande väljer i samråd med examinator ett lämpligt ämne för kandidatuppsats inom den teoretiska filosofin. Ämnet kan exempelvis bestå av ett fördjupat studium av någon klassisk eller modern filosof, eller av något klassiskt eller modernt filosofiskt verk. Ett ofta fruktbart alternativ är att skriva om en aktuell filosofisk debatt. I bägge fallen skall det valda ämnet vara så specialiserat och välavgränsat att en ordentlig fördjupning sker i förhållande till tidigare studier. Kritiska och analyserande referat utgör en viktig del av uppsatsen, utifrån de kriterier som råder i humanistisk vetenskaplig diskussion på det aktuella området. En annan väsentlig del kan vara jämförande och sammanfattande av olika filosofiska positioner i en debatt eller en klassisk filosofisk problemställning. Den studerande måste inte nödvändigtvis framställa ett eget och originellt bidrag till den relevanta filosofiska frågeställningen, men bör kunna visa upp självständiga och väl argumenterade egna synpunkter på den. Undervisning ges i form av individuell handledning och uppsatsseminarier, som dels är av metodkaraktär, dels diskuterar de studerandes utkast till eller nästan färdiga versioner av kandidatuppsatser. Ett viktigt moment i deltagandet i seminarierna, som normalt är obligatoriska, är att försvara sin egen uppsats och att opponera på andras uppsatser.

5. Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

1. visa fördjupad och god förtrogenhet med problemställningarna och den kritiska diskussionen inom åtminstone två av områdena metafysik/ontologi, kunskapsteori, medvetandefilosofi, språkfilosofi, vetenskapsfilosofi, samt logik och formella metoder,
2. ha en god om än översiktlig förtrogenhet med modern teoretisk-filosofisk debatt inom samtliga ovan nämnda områden,
3. självständigt formulera en i jämförelse med tidigare studier mer komplicerad problemställning utifrån klassisk eller modern teoretisk filosofi, samt på basis av vetenskaplig argumentation och metodik utreda denna i en längre uppsats,
4. självständigt genomföra informationssökning i bibliotek, databaser och andra arkiv i syfte att formulera och tydligt avgränsa en betydelsefull teoretisk-filosofisk frågeställning,
5. behärska grundläggande formalia relevant för vetenskapliga uppsatser inom det humanistiska området,
6. uppvisa god förmåga att kunna planera informationssökning, problemformulering och uppsatsskrivande under begränsad tid,
7. kunna förbereda och genomföra muntlig opposition av annans vetenskapliga uppsats och försvar av egen uppsats, delvis baserat på tidigare tillägnade kunskaper i vetenskapsfilosofiska frågeställningar och filosofisk metod.

6. Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

7. Former för bedömning

Kursen examineras individuellt i varje delkurs skriftlig form. Vissa moment examineras även i muntlig form. Student äger rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination, om det är praktiskt möjligt. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig. Antal provtillfällen är begränsade till fem stycken.

8. Betyg

Betygskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G) och Väl godkänd (VG). Annan betygsskala förutsätter beviljad dispens.

9. Kursvärdering

Studierektor ansvarar för att studenternas synpunkter på kursen systematiskt och regelbundet inhämtas och att resultaten av utvärderingar i olika former ligger till grund för kursens utformning.

10. Övrigt

Kursen får ej tillgodoräknas/ingå i examen tillsammans med kurserna TF5010 och TF5020.